

Egy [] centimetryni tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca 47-dik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények címzendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DIJA:

Egész évre 16 frt. Negyedévre 4 frt.
Félévre 8 frt. Egy hóra helyben 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

A Szapáry nótája.

Előre veti árnyékát — a magát szabadelvűnek nevező politikai párt és kormány által annyira magasztalt államiság.

Mindenknek úgy kell történni Magyarországon a miut a hatalom érdeke megköveteli.

Ezen gyökerezik a kormány közigazgatási reform politikájának egész alapgondolata.

Kinevezett tisztviselőkkel kell igazgatni, különben jöhet idő, a mikor a hatalom tulkapásaival szemben a nemzeti akarat és a közszabadsági jogok kerülnek tulsulyra s akkor Szapáry gróf et consortes hite szerint vége lesz Magyarországnak, melynek morális és anyagi javakban való gazdagodása az ok felfogásuk szerint csak a hatalom korlátlan érvényesülése esetén érhető el.

Hogy milyen gyönyörű állapotok következhetnek be az annyira dicsőített államigazgatás behozatala esetén — arra a legközelebb fekvő példát az a választás szolgáltatja, a mely tegnapelőtt Abrudbányán folyt le.

Két jelölt küzdött egymással.

Lukács László miniszteri tanácsos kormánypárti programmal és Ráth Károly, a ki pártönkivüli állást foglalt el.

A mint a választásról érkezett tudósításokból kitűnik a kormánypárti jelölttel szemben fellépett Ráth Károly a hivatalos részről jövő erőszakoskodások következtében kénytelen volt időközben visszalépni.

A főispán távirati rendelete következtében az összes állami hivatalok személyzetének meghagyott, hogy Lukács Lászlóra szavazzanak. A főszolgabíró beküldött szavazatát a Verespataki kényszerítette a Verespataki-készülő Ráth párti választókat.

Igy történhetett meg az, hogy a hivatalos részről támogatott Lukács László ellenpártja a szavazásnál meg sem jelenhetett.

Ez történt most az állami közigazgatás elsőfokán.

Ma még csak javaslat alakjában áll előtűnik ez a hírhedt reform, és már az árnyéka elég arra, hogy minden igaz léleknek végkép elmenjen a kedve az állami közigazgatástól.

Ma még csak korlátozott számú a sereg, mely állami hivatalnokokból összehozza parancsára teljesíti polgári kötelességét és él a legfőbb polgári jogokkal: már most tessék elgondolni, mi lesz akkor, ha szolgabíró, alispán, körjegyző, falubíró stb. állami tisztviselő lesz — mivé fog fajulni a hatalom erőszakoskodása, ha már napjainkban a választott szolgabírók és egyéb segélyével is oly erőszakoskodások történnek, mint az abrudbányai választásnál is előfordult?

Mi lesz még akkor Magyarországon, ha minden tisztviselő állami alkalmazott lesz és úgy fog táncolni, a hogy a főispánok fújják?

Azt hisszük egyéb sem lesz, mint az, hogy a mai jogállapot helyén felépül az erőszak és a hatalmas tulkapás, a visszaélések és jogelkobzások rendszere.

Az következik be, hogy választópolgár csak az lesz, a kit a kormány, vagy a főispán akar; országos képviselővé csak az választathatik, a ki a kormány vagy főispánnak tetszik és választási jogát csak az gyakorolhatja, a ki alkut köt a hatalommal és rálicsít a meggyőződésére.

Ma még csak születendő félben van az állami közigazgatás, s már is olyan hitvány tulkapásokkal állunk szemben — mint a mire az abrudbányai választás nyújt példát.

Mik fognak még akkor megtörténni, ha tényleg bele jutunk az állami közigazgatás paradicsom kertjébe?

Az abrudbányai választás rettenetes tanulságot szolgáltat arról a boldog állapotról, mely Magyarországon az államosított közigazgatás alatt előállani fog.

A kinek tetszik ez a mulatság — hát álljon be a táncba, s járja a boldondját — a mint Szapáry fujja.

A verespataki választók már ki vették részüket ebből a nótából.

A király nyilatkozatai. A brucki táborban kedden adott udvari ebédén ő Felsége meglepédséggel adott kifejezést Simon főispán előtt, a felső-Magyarországi kivándorlásban beállt kedvező fordulat fölött. Örül rajta, hogy a lakosság ez irányú elismerését fejezte ki a király ama rendszer fölött, melylyel az államnyelvét kényszerrendszabályok nélkül is képesek folytonosan terjeszteni.

Politikai hírek.

Képviselőválasztás. Mint Dicsőszentmártonból távirják, a ballavasári választókertletében kedden ejtették meg a képviselőválasztást. K a b o s Ferenc szolgabíró kormánypárti jelölttel szemben tulnyomó nagy szótöbbséggel megválasztották gróf Bethlen Gábor volt főispánt az Emke elnökét. A gróf kijelentette, hogy a szabadelvű párt híve ugyan, de fenntartja teljes függetlenségét a különböző kérdések tárgyalásánál.

Előhang a jövőválasztásokhoz. Az aradi függetlenségi párt keddi értekezletén elhatározta, hogy június folyamán szervezkedő gyűlést tart és még e hó végével teljes erővel megindítja az akciót a jövő képviselőválasztásra.

Wekerle Bécsben. Wekerle Sándor pénzügyminiszter Suvocvay fogalmazó kíséretében kedden este Bécsbe érkezett, hogy tárczáját illető több ügyre vonatkozólag az osztrák pénzügyminiszterrel értekezzen. Az értekezlet ma reggel 9 órakor kezdődött meg a magyar minisztérium palotájában, hol Steinbach miniszter megjelent.

Ausztria megelőz. Mig Magyarországon csak a messzejövő ködön át csillog némi fény a szóbeliség és közvetlenség perjogi rendezésének addig Ausztriában komolyan készülnek rá. Szilágyi Dezső bizonyára csak lojalitásból nem akar e kérdésben sem Ausztria elé vágni gondolván, hogy nem illik megsérteni az osztrák büszkeséget, mert megtalálnának haragudni érte, s kész volna a baj. Így aztán Szilágyi szépen bevárja az osztrák események fejlődését, s akkor tán neki fog ő is a reformnak. Az osztrák fővárosból érkező tudósítás különben így szól: „Schönborn gr. igazságügyminiszter kijelentette az igazságügyi bizottságban, hogy a polgári perrendtartás reformját tervezzi a nyilvános szóbeliség alapján. A reformot azonban csak fokozatosan akarja életbeléptetni, legelőször a járásbírók előtt eljárásról szóló javaslatot akarja beterjeszteni az őrszel, azután következnek csak a többi.

Harczéptelenség.

A szabadelvű párt szónokai tegnap letrütykítették neveiket a Ház fekete táblájáról. Elhatározták, hogy nem beszélnek többet. Sztrájkolnak. Ezzel a közigazgatási javaslat védelem nélkül maradt. Pedig az ilyen kontrám nagyon rászorol a támaszra. Organizmus beteg; szerkezete silány. Születése pillanatától homlokán ül a halál bélyege. Galvanizáló szerek nélkül nincsen annak egy napja élete se.

Mégis elhagyták. Sorsára bízták szegénykét, mint egy csoré verébfit a gondatlan szülők. Ma még dobog a szivecskéje; éhesen tátogatja sárgaszélt csőrét, de érvérese lankadóban van — s viharok egyaránt olyan rohamra, minő a Beöthy Ákos beszéde volt: ki találja oltani a drága életet; sőt félek, hogy még azt a pelyhe-fészket is fölulja, melyben a kis magzatot, Szalavszky.

államtitkárnak melengető gondossága ki-költötte.

Parlamentünk kezd a rendes kerékvágásba jönni. Mert nem kell egyéb, csak állittassék szembe az igazsággal a közöny, a jogvédelemmel a cinizmus, a meggyőződés hűségével a vak engedelmesség, az érvek sulyával a hallgatásnak és a szavazásnak sulytalansága — s kész a kép a mi parlamentünkről.

Avagy nincsen így? Hát czáfoljatok meg. Ne huzódjatok meg a miniszteri hatalom oltalmazó odújában, hová ugyis csak görbe háttal lehet bemenni. Maradjatok a sikon. Ne dobjátok el a hareznak egyetlen jogosult fegyverét, hanem állítsatok véleményt a vélemény, igazságot az igazság, meggyőződést a meggyőződés ellen. Hadd mérje meg az ország az osztott és kapott csapásokat s hadd üljön fölültek bírói széket a jelen idő közérzete s a jövőnek tapasztalata.

Harezközben dobni el a fegyvert annyit, mint meghátrálni; meghátrálni annyit, mint csatát veszteni. Az ilyen ütökötnek pedig, melynek győzelme párt- és kabinétkérdéshez van kötve, döntő természete van. Ez nem olyan, mint a hamis bogyártás dolgában meg-megújuló ígérget, mely is halasztható, nem is; be is váltható, nem is. Mert ez már zászló, melylyel csak győzni szabad, vagy csak meghalni lehet.

A szabadelvű párt tehát válság előtt áll, mert döntő csata előtt áll. És a szabadelvű párt leszereli önmagát a válság pillanatában. Körteni tünet ez, kegyelmes urak, melyet sietve kell alapos gyógykezelés alá venni.

A javaslat védelmezőinek hallgatni nem szabad. Utójára is: az ország nem egy parlamenti többség közlegelője, melylyel tetszése és izlése szerint bánhatik el. Azok, kik a javaslatot elfogadják, meg vannak terhelve hazánk politikai életének fekönyvében. Számájukra van írva a társadalmi erők köztevékenységének elorsvasztása, a hatalom fektelenkedésének kilitása egy nyomasztó bürokrácia által s ezzel együtt a közszabadságnak gyűlöletes korlátozása. Ilyen teherlappal nem szabad csak úgy könnyedén odább állani. Az ország látni akarja a terhek kiegyenlítését.

Kiveszitek a választást a nemzet kezéből és odaadjátok a kormánynak. Amattól jogot vesztek, emennek hatalmat adtok. Jó. E kérdés itt nem vitatott. De hát mit adtok a nemzetnek az elvett jog kárpótlásául? És minő korlátot emeltek, hogy önkényű ne fadjon a hatalom?

Igértetett hatékonyabb önkormányzat; ígértetett függetlenebb tisztikar; ígértetett reális felelősség; ígértetett egységes nemzeti állam; ígértetett jó közigazgatás. Mindezen nehéz tehát a szabadelvű párt számláján. Tessék hát a kibocsátott váltót — oh, nem beváltani, ilyesminek a kívánsága korai lenne még, ezt majd az élet igazithatja el és nem a tanácskozás — hanem tessék azt a kibocsátott váltót legalább aláírni hitelképes kezességgel. Miért nem beszél Szilágyi Dezső? Hiszen ő az igazságügyminiszter. Vagy talán hazánk alkotmányát meg lehet törölni s igazgatási rendjét föl lehet forgatni az igazságügyminiszter nélkül is?

Hát a belügyi államtitkár? — „Ádám hol vagy?” Szabadságnak fájának legszebb gyűmölését le készülsz leszakítani. Hol vagy? Az isten szerelméért, csak nem lettél beteg? Mert a ki abban bizik, hogy egymaga jobban fölisméri hatvanhárom vármegyének összes politikai és adminisztratív szükségleteit, mint annak a hatvanhárom testületnek huszonöt ezer kiválasztott tagja; ha ő jobban lát száz kilométerre, mint más halandó száz centiméterre; ha ő alaposabb diagnózist tud csinálni látatlanba, mint más tapogatózva: akkor ne legyen beteg, többet mondok: nem is lehet beteg; mert ő egymaga — igenis egymaga, mivel ő a kodifikátor, a többi csak gibicz — tehát egymaga kell hogy birjon annak az ezer évrnek összes tapasztalásával, melyet most elfecseél és kell hogy birjon annak a nemzeti társadalomnak, melyet most a közdolgok intézéséből kirekeszt, összes tanultságával, összes bölcsességével és összes honszerelmével. Öserőnek kell benne lenni hogy pótolva legyen az általa indítványozott, erőpazarlás. Lángoló ésszel kell birnia, hogy mindnyájunk elméjét tullobogja. Káprázatos

munkatehetségnek kell lennie, hogy együttes munkánkat elhomályosítsa. Egy ilyen lényénél, ki van zárva a betegség lehetősége.

Szerencsés nemzet az, melyet a megpróbáltatás végzettszerű napjaiban a gondviselés megáld olyan férfival, ki akaratan, belátásban, tevékenységben és tehetségben annyi, mint maga a nemzet; mert benne koncentráliódik a nemzeti erőösszessége. Az ilyen férfiak sorsa az, hogy hazájuknak vagy szabadtói, vagy leigázói lesznek. Vajjon a belügyi államtitkár ur melyik szerepet választotta magának?

De ne tessék e kérdésnél szerénykedni. Magyarországnak népe most ezen problema fölött aggódik. A megoldás merőben attól függ, hogy minő hajlamai vannak az államtitkár urnak. Washington vagy Cäsar?

Addig is, míg e két ut közül választana, kérem, beszéljen. Ne hagyja cserbe ő is azt a verébfiókat.

B M

Országgyűlés.

(Saját tudósítónktól)

Budapest, június 10.

A világon vannak érthetetlen dolgok, a melyekben nehéz megnyugodni. Ilyen érthetetlen dolog, hogy miért belügyi államtitkár Szalavszky Gyula? Igaz: azt is nehéz volna megérteni, miért ne volna Szalavszky Gyula államtitkár? Hisz olyan jámbor, olyan ártatlan szőkeség, hogy a mikor a közigazgatás államosításáról szóló javaslatot védi, az ember őt még a javaslatnál is jobban sajnálja. Mivel érdemelte meg a közigazgatás, hogy Szalavszky benne utazzék és miért ragaszkodik Szalavszky konokul a közigazgatás reformjához?

Ez örökre nyílt kérdés marad. Tény, hogy volt főispán és tény, hogy Tibád Antal után belügyi államtitkárrá avanciozott. Tibád nem vált be, mert gondolkodó fej karakter; Szalavszky beválik, mert a legszürkébb bürokrata a legszürkébb bürokraták között. Főfogása lineák között mozog s divatját mult tankönyvek politikai bölcsességét irigylendő naiv pretenzióval árulja a maga portékája gyanánt. Mikor a közigazgatást államosítják, mikor a tisztviselőt hivatalnokká gyurják át: nem képzelhetni nála jobb államtitkárt. Im a model, a magyar hivatalnok modelje! A hozzá hasonló tehetség és temperamentum bármilyen körülmény között karriert csinál, egykoron kegyeket osztogat, diszsihelyet biztosít magának fiatal fővárosunk jólrendezett temetőjében, ha csak azon közben be nem áll a non putarem, a mikor legény kell a gátra. Ilyenkor a Szalavszky Gyulák úgy el-tűnnek a semmibe, mint Machbeth boszorkány viziói. Okosan teszik, a mint a hasonló individuumok képtelenek valaha oktalankodni, lévén régi jó, követendő mondás: ha kiszárad a tó, kiugrik a béka.

De hát mi volt az alkaloma Szalavszky biographiájának megírására? Szalavszky beszélt, védte javaslatát s a védelem megjárta utolsó kenetnek. Olyan laposan, olyan limonádé hűvel beszélt, mintha csak arról akart volna a mea culpa hangján vallomást tenni, hogy ugyan miért ez a nagy komolyság, ugyan miért sant de bruit pour un...? A ház szürkeségei (nem a Beöthy Ákoshoz hasonló nagy gránit tömbök) sürün bolongattak beszédjébe; nem egészen bizonyos azonban, hogy ez helyeslést, avagy csak szunyokálást jelentett. A kormánypárt az utóbbi, az ellenzék az első véleményen van. Annyi tény, hogy a Szalavszky győzelme pyrhusi diadal; még egy ilyen védebeszéd és a javaslat kiszenvedett.

Legyünk azonban méltányosak és ismerjük el, hogy Szalavszky a kézelhető legjobb bürokrata nyelvet beszéli, hisz a ki valamely dologba ide vagy oda enged következtetni; szóval kitűnően van kvalifikálva, hogy a belügyminiszterium ifjú fogalmazó gyakoronkainak még archaikus magyar idiomáját áttegye modern magyar hivatalos nyelvre. Nincs üdvösebb donum a hivatalos pályán a miszerintek sürű használatánál.

Kusza képrónasait össze kell szedni. Szalavszky Gyulát fölfedezték Nyitra megye alispáni székén, a mint Berzeviczy Albertet már előbb födözték föl Sárosme-

gyében, főjegyzői tollat forgatván. Nem látszotok veszedelmeknek, a minthogy nem is azok, egész előéletük (hivatalos kifejezés) arra vallott, hogy született államtitkárok, hogy predestinálva vannak a parlamentáris Panzák szerepeinek hordozására.

Jövője? Nem jóslgatunk. Annyi tény, hogy nincs ok az aggodalmaskodásra. Az államtitkár, meg a miniszter hamar nyugdíj-képes. Szalavszky rövid pályája alatt méltónak bizonyította magát arra, hogy nyugdíjazsák — akár holnap!

Államtitkári szárnyprobálgatás után szület; annakutána két rövid beszéd a javaslat ellen, tartották: Almásy és Majthényi. Az ülés végén öt interpelláció, zajjal a Károlyi Gábor gróf járt, a ki a városigeti tó bűzhődt vizét ajánlta a kormány figyelmébe, azzal az indoklással, hogy a kormány ugy is mindenbe belelti az orrát. A nem parlamentáris kifejezésért az elnök rendre utasította.

(—)

Egyveleg.

Védekező Bulgária. Stambulú a Times szófiai tudósítója előtt kijelentette, hogy Bulgária készüldése tisztán védekező természetű; Bulgária, ugy Szerbia, mint Macedónia ellenében minden támadástól tartózkodni fog. Nekik elég dolgot ad, hogy mindazt megörizzék, a mi már az övék, s teljesen meg vannak elégedve, ha ezt sikerül megtenniük.

Anglia és Olaszország. Labouchère levelet intézett Millevoyhoz, melyben kifejti, hogy Umberto olasz király családik, ha azt hiszi, hogy a hadsereget nyugodtan mobilizálhatja, mert Salisbury a pártok megvédését megígérte. Anglia a legjobb egyetértésben óhaját élni Olaszországgal, de sem az olaszok, sem más nemzet kedvéért nem fogja a Franciaországhoz való viszonyát zavartatni. A külügyi költségvetés tárgyalása alkalmával interpellálni fogja a kormányt Angliának Olaszországhoz való viszonyát illetőleg.

Véres összeütközés. Szófiai táviratok szerint a bolgár-török vizsgálobizottság, melyet a rüposozt kerületben történt eset ügyében küldtek ki, hol véres összeütközés volt a bolgár csendőrtörök és a pomákok közt, kik nem akarták a bolgár adósdednek a juhadt megfizetni, a vizsgálat alkalmával konstalták, hogy a bolgár csapatok csak egy Kelet-Ruméliához tartozó területet tartanak megszállva.

Zsidók üldözése. Ellenében, görög félhivatalos forrásból terjesztett ama híresztelés, hogy Korfuban a nyugalom ismét helyreállott; a „Kölnische Zeitung” konstantinápolyi levelezőjének első diplomáciai kéziből rendelkezésre bocsátották egy korfui magas állású személyiség levélét, melyből kitűnik, hogy Korfuban még most is félelem és rettegés uralkodik. Az izraeliták valamennyien el akarják hagyni a szigetet. A kormány tett ugyan különféle hathatós intézkedéseket a lakosságot hogy a zsidók iránt táplált érzelmeit megváltoztassa. Hozzájárul még, hogy az ottani és a vidéki sajtó még most is szítja a zsidóhajsztát. A fanatikusok kifakadásai káros befolyást gyakorolnak az igazgatott csöcselére. Igen sok zsidó munka nélkül a legnagyobb nyomorral küzd, a legtöbbben Amerikában és Törökországban vándorolnak ki.

Vármegyei közgyűlés.

Déva, jun. 10.

Mozgalmas napok folytak le megyénk székhelyén, Déván. Ma és tegnap a megye közgyűlése, az ezeket megelőző napon a Hunyadmegyei történet és régészeti társulat közgyűlése folyt le.

Június 9-én d. e. 9 órára a közgyűlési tagok meglehetősen nagyszámban gyűltek össze, mig a karzatokat csak gyérén foglalta el a kíváncsi közönség. Nagy kloposivai Pogány György főispán, mint mindig ugy ez uttal is tartalmas beszéddel nyitotta meg a közgyűlést, mely egyszersmind első volt a megye utjonnan emelt szép épületében. Mindjárt a gyűlés elején indítvány tétetett, hogy a fő- és alispán neve, mint akiknek hivataloskodások alatt, és hathatós tanácsadások mellett emeltetett megyénk e szép palotája, már ánytáblával örökíttessék meg. Az indítvány köztetszés és nagy éljenzessel lön elfogadva, csak is Hosszu (Longinus) oláh ügyvéd tartott román nyelven egy diktiót, melyben kijelenté, hogy csak az esetben járul az indítványhoz, ha a főispáni megnyitó beszéd román nyelven is elmondatik; különben nem! Okvetetlenkedő beszédje fölött napirendre tértek.

A kinyomtatott tárgysorozat 89 pontból állott, mely még egy csomó, később fölmerült tárggyal toldatott meg. — Volt hát mit letárgyalni a 2 nap alatt! Itt csak azon főbb mozzanatokról teszünk említést, melyek természeténél fogva jelentősebbek s esetleg vitát provokáltak.

Kristyor közleg győztesként kap, — miután a bányatársulat hajlandó ott bányászni, amelyre a Maros szabályozása M. Ilye mellett, melyre a kereskedelmi miniszter 40,000 frt, a megye 5000 frtot kíván fordítani, többek felszólalása után azzal fogadtattott el, hogy ezen speciális szabályozással kapcsolatosan vétekek figyelembe a Maros általános szabályozása is, nehogy egy közleg javára történő szabályozás esetleg más közlegnek ezrekre menő károkat okozzon.

Jóval elmúlt már d. u. 1 óra, midőn a miniszter rendeletet, helyi ügyek, közlegi ügyek tárgyalattak, illetve tudomásul vétektek D. u. 2 órakor Pogány Gy. főispán által adott közlegre gyűltekezek össze a közlegi tagjai és Déva intelligenciája. Lehetek mintegy 200-an. A közlegi rendkívül emelkedett hangulattal, jó kedvvel folyt le, amit már maga az a körülmény is mutat, hogy 33 pohárköszöntő hallgattunk végig.

Az idő ma, 10-én hűvösebbre fordult; a közlegi terme, a gyűlés e második napján azonban sokkal melegebb lett a szónokokra nézve. — A hatóság átíratok legnagyobb részén könnyűszerrel mentünk át. — De annál, nehezebb és lassabb tempóban ezek kettején.

A „Hunyadm. tört. és régészeti társulat” azon kérése, hogy muzeumnak, — mely mint örökség a megyére néz, — adassék hely a megye új házában, hosszabb vitára adott alkalmat.

A közlegi terem kétségtelenül legfontosabb tárgya volt a megyei államoktatásának kérdése. — E kérdés Szathmárn. átírata kapcsán került tárgyalásra, és kimondhatom, hogy az a fölötti vita nem méltósággal és magas színvonalon folyt le. A vitát gr. Kun Géza vezette be egy rendkívül tartalmas, történeti alapokon nyugvó szép beszéddel, melyet itt közlünk egész terjedelmében:

Méltóságos Főispán!

Tekintetes Megyei gyűlés!

A megyei államoktatásról szóló törvényjavaslat, melynek tárgyalásához az országgyűlés képviselőháza immár hozzá fogott, mindenekelőtt s mindenekelőtt magát a megyét érdekli, hiszen ennek sorsa felett dobattik el a kocka, ez alkotja a kétes elméletekre támaszkodó kísérlet tárgyát. S mert az illető törvényjavaslat a megyei jövőjével oly igen szoros összefüggésben áll, ehhez hozzá szólnunk, ezt itt megvitatunk, erre nézve megállapodunk, megállapodásunknak egy az országgyűlés minték házához intézendő feliratban kifejezést adunk, elmulasztatlan kötelességünk s valóban szánandó közállapot országos csapás volna, és következményeiben könnyen válhatnék végzetessé, ha egy oly nagy kiterjedést s oly kicsi multtal méltán dicsekedhet megye, mint a miénk egy ily kérdéssel szemben, a megyei önkormányzatot érthető veszélyhez oly közel a közönynek csak látszatával is vándorolhatnánk. Igen is fel kell szólnunk a megyei öi szabadsága, jogainak védelmére, a közszabadság érdekében, az alkotmányos érzék épségben tartására, mert ha ez az érzék nincs többé, ha az a szabadság elvesz, megváltozik körülöttünk minden, a mi saját világunk, a mi nekünk egy mindenség, más

alakot nyer, megszakad a jelent a multtal összekötő kapocs s helyét tátonzó ür foglalta el ijesztő bizonytalansággal teljes s fajnunk jellege veszélyben forog.

Nemde világosan látjuk a római birodalom történelmének tanúságából, hogy a köztársaságnak és császárságnak önkormányzatát bíró kolóniai s municipiumai alkották az államnak fenntartó erejét. A történetet az élet mesterének szoktuk nevezni s méltán, és a mikor ez a mester megszólal, az elő nemzedék tanítására, engedhetjük-e, hogy intő szava kiáltó szó legyen a pusztában. — A közlegi országgyűlés városok mindenütt feltettebb önkormányzata nevelte azon erkölcsi erőket, melyek hosszas küzdelmek után a Dante látokai lelke előtt lebegett államelmélet megvalósították. Szeretünk Angliára hivatkozni s nem ok nélkül. Ott a countyk self governmentje a kormányzásban egymást felváltó két nagy párt által egyaránt tartatik tiszteletben. Ezt jó lesz el nem felejtünk. A szabadelvű eszmék barátjai azon tény előtt sem zárkoznak el, hogy a francia „constituante” egyik első elvi meghatározása az volt, hogy a nemzeti képviselet a törvényhozásban s a tartományi — és nem központi — adminisztráció az országigazgatásban együtt alkotják a nemzet épületét. És mire tanít hazánk történelme? Visszajárunk nagy figyelemmel lapjait, mert a reánk nézve legbecesebb tanúságok könyvében foglaltatnak. Alkotmányunk legrégibb korszaka óta a megyei önkormányzatot fejlődni s az időről időre történt visszaélések dacára is erősödni látjuk s a megyei intézménynek a szabad választás egyik annyira lényeges kelléke volt, hogy a gyásos Mohácsi vész után egy új korszak kezdetén törvényadta öségi gyakorlatát az I. Ferdinánd király által 1548. november 25-dikére Nagy-Szombatba hirdetett országgyűlés újból is megerősítette. Hazánk első megyei a kereszténység behozatalával egyidejűleg szerveztettek s Szent István birodalmának e két szikla alapján nyugszik országunk kilenczszáz éves multja. Történetünk borus és legveszelebb napjaiban a megyék őrizték meg országunk alkotmányát. S most azt kérdezzük s megdöbben már maga a kérdés, vajjon Magyarországon anyira más a jelenben, mint a mi volt s mimagunk anyira másokká lettünk, mint a kik atyáink s őseink voltak, hogy immár eljött szükségé annak, hogy azon erős védbástyákat feladjuk ma, melyek országunkat a hatalom tulkapasaitól megóvták, amelyekből a 48-as év nagy vívmányai kiváltak, — ezekből vonuljunk-e ki ma, melyeknek falai közt magunkat biztosaknak s erőseknek éreztük mindenkor. E kérdésben hiszem s reményem válaszunk egyértelmű lesz s megyénk közlegiése egyhangulag fogja kimondani, hogy a tervezett államoktatással szemben a megyei autonómia s a töle elválaszthatatlan szabad választás mellett foglal állást.

Hogyan ünnepelethetünk meg a honfoglalás közelgő milleniumát méltán a világ történelmének eseményének nagy jelentőségéhez, ha ősi alkotmányunk életképes maradványaitól önön kezünkkel fosztjuk meg magunkat s kipróbált régi fegyvereinket egymás után dobjuk azreképre, — és egyszer látta, hogy a Hektor lombos szűrőre nehény könny hullott.

Ekkor nem tudott tovább hallgatni. — Meta — mondá — még mindig van idő vissza lépni ha úgy akarod. — Bolondság viszonzá Meta félig daczosan.

Miért lépnek vissza? — Ezelőtt egy héttel nagyon kielégítőnek találtam ezt az állást, és azóta semmi sem történt mi nézetemet megváltoztatna. — Kivére talán az érzelmeid; édesem azok a legbiztosabb és legbiztosabb próbák.

Ebben az esetben nem azok. — Ön-kényt értedődik, hogy sajnálom otthonomat tégedet és — és — Hektort itt hagyni, — mondá kissé remegő hangon; sőt azt hiszem, hogy majd holnap reggel, midőn a házuk előtt elhajtnak, a szegény kis Mari-Annát is sajnálni fogom: de miután már annyire mentem, semmi földi hatalom nem tart visszam, s a Rubiconon át nem lépek és meg nem látom, hogy mi van a tulsó oldalon.

Tehát a kíváncsiság az a mi innét elvisz kérdő Flóra.

A kíváncsiság és a változatosság szeretete.

Tudod, hogy Pope mit mond — „A férfiak egy része a munka, más része mulatság után rajong de szívében minden nő könnyelmű.”

Ah ismét, idézel! — sohajtá Flóra szomorúan; tudom, hogy az mit jelent.

Egyzseren csak azt, hogy olvasmányaim változatosság voltak, ha bár nem mélyek, és hogy jó emlékező tehetségem van és most azt gondolom, hogy miután reggel felkelünk, — legokosabban teszünk ha lefeksünk.

Egyzseren csak azt, hogy olvasmányaim változatosság voltak, ha bár nem mélyek, és hogy jó emlékező tehetségem van és most azt gondolom, hogy miután reggel felkelünk, — legokosabban teszünk ha lefeksünk.

Egyzseren csak azt, hogy olvasmányaim változatosság voltak, ha bár nem mélyek, és hogy jó emlékező tehetségem van és most azt gondolom, hogy miután reggel felkelünk, — legokosabban teszünk ha lefeksünk.

Egyzseren csak azt, hogy olvasmányaim változatosság voltak, ha bár nem mélyek, és hogy jó emlékező tehetségem van és most azt gondolom, hogy miután reggel felkelünk, — legokosabban teszünk ha lefeksünk.

juk el magunktól? Lehet-e hivatkoznunk a közlegi intézmények történeti fejleményére, mint olyanra, melyen csak a szükség változtathat, ha a körülmények hatalmától erre nem kényszerítve saját jó akaratunkból volnunk ki régi alkotmányunk fennmaradt erőseiből.

E régi bástyákon igaz s ezt tagadunk nem lehet, a fejlődő kor, az idők csendes hatalma s dúló viharai sokat változtattak s a megye nem épen az a jelen század folyó évtizedében, mint a mi századok előtt vagy csak a jelen század első felében volt. De hát a kalász teljesen azé, a mi a földbe vetett mag volt s az egyén érett férfi korában ép úgy gondolkodik érez-e, mint ifjú s gyermekkorában? A régi intézmények a haladó idő által érintetlenül nem hagyatnak már ennélfogva is időről időre reformálандók. A politikai reform a történeti jogfejlődés azon nagyhatalmu eszköze, mely a nép szemmel az általános haladás útjain előbbre viszi, a nélkül, hogy lényegileg változtasson rajta. A megye intézmény azonban a népszellem egyik olyan szervét sérti meg, a melyben az fejlődött, s erősödött s mindenkor nyilvánult, azt eddigi létele egyik feltételétől fosztja meg. Ezt meg kell gondolni azoknak, kik államoktatással kívánják az önkormányzatot felcserélni.

Hazánkban a közszellemet az önkormányzat meglehetősen táncosmányaiban a megújuló viták törvényadta határozati jog nevelték, ápolták s tartották ébren. Politikusainknak, országgyűlési szónokainknak államférfiainknak a megyeház terme volt az első palaestrájuk, itt termettek számokra az első babérok, a hirt írt vette szárnyaira. Félő, hogy ez a közszellem, mely a törvényesszabadság lényegéhez szokott s annak látszatjával be nem érheti, ha a megyegyűlés termében a közjóért való küzdelem régi palaestráját meg nem találja, lassan lassan elbágyad erőtlenedik s végre elnémul. A régi jogok egyikét, másikat, sőt ezek összegét is ha elkoboztatott, a közszellem visszahódíthatta, de magát a közszellemet, ha az egyszer kivész közülünk, minő hatalom fogja újból életre támasztani?

Az erdélyi részek megyéinek nagy többsége az esélyeket bölcsen megfontolva a megyei önkormányzat továbbra való fenntartása mellett nyilatkozott. Csatlakozunk hozzájuk, támogatjuk őket, a közös érdek védelmében számítunk reánk s támogatásunkat várjuk.

Ez új megyeházban, melyben ma először tartunk közlegi gyűlést, a mely megyei határozatból a megyei költségén épült, az ohajta várt felavatást nem lehet, hogy megyei költségén épült, az ohajta várt felavatást nem lehet, hogy megyei önkormányzatunk feladásával ünnepeleljük s hiszem és reményem, hogy az ünnepi felavatásnak ez programjában nem állhat.

Az itt elmondottak után szerencsém van magam s elv társaim nevében a következő javaslatok elfogadását a tekintetes megyegyűlésnek melegen ajánlani.

Tekintve, hogy a magyar állam erejét és alkotmányos életének legfőbb biztosítékát immár egy ezred év óta, az örendelkezési joggal bíró egységes politikai magyar nemzet képezi, mely egykor még királyait is maga választotta meg magának;

Másnap reggel az egyedüli vén bárka a „György vendéglőből” vitte Metát az állomásra, Flóra elkísérte a hűgát. — Kellemetlen, napfénytelen homályos reggel volt, s a testvérek kedélye elborult a mint egymás kezét fogva ültek, s az egymással szembe levő kocsi ablakon kinéztek, mert egyik sem akarta, hogy a másik előtt felindulását elárulja.

Ugy-e Meta nem sokára tudósítasz és gyakran fogsz írni? — mondá Flóra, igyekezve könnyeit s elzárkózottságát hangjából visszatartani midőn hűga a vasuti kocsi felült. — Igér meg édesem.

Egy rendszeres naplót fogok vezetni s minden harmadik vagy negyedik nap elküldöm, jó lesz? És te is minden Barátgyógyi újságot elmondasz nekem, és így alig fogjuk megérezni, hogy egymástól távol vagyunk és —

De akkor csezengetek, s alig volt idejünk egy hosszú csöket váltani, még intettek egymásnak a kezükkel s a vonat kirobogott az állomásból.

Flóra felült a kocsi s haza hajtattott, nagyon egyedül és szomorúnak érezte magát, s azon tűnődött, hogy a Meta visszatételéig, hogy fogja ez egyhangú magányos életet elviselni.

II. A Meta naplója.

Nem úgy kezdtem, hogy „Édes Flóra!” miután tudom, tudósításon olyan napló forma lesz de azt hiszem, hogy közbe közbe, midőn fellelkesülök, érzelmeim könnyebbítésére egy édesem szót megereszthetek.

Nős hát itt vagyok Szilfa udvarában, a mint a postabellégyről láthatod, de mielőtt a helyet és lakót leírnám, előbb az utazásomról kell valamit elmondanom.

— Londonig két asszony volt az utatársam a kik attól tartok, hogy nem voltak

tekintve, hogy a közigazgatási tisztviselők állami kinevezése nemzetünk örendelkezési jogát csorbitaná, a megyei önkormányzat helyébe az időről-időre változó kormányférfiak mindenható uralmát állítaná, — minek folytán a közélet iránt való érdeklődés az állam terheit viselő polgárok kebeléből végképen kihalna;

tekintve, hogy a megyei és közlegi tisztviselők választásának történelmileg szentesített joga alkalmányos életünknek egyik erős és megdöntöhetetlen védbástyáját képezi, melynek szándékos lerombolása a nemzeti és az állami lét biztosítékainak gyöngyölését vonná maga után;

tekintve végül, hogy a közigazgatási tisztviselők kinevezése esetén a megyék és a közlegi ügyeinek intézése a helyzettel, viszonyokkal és az emberekkel merőben ismeretlen hivatalnokok kezeibe kerülne, akik az érdekeltektől bizalmatlanságot és bizalomból folyó támogatást a közélet kimondhatatlanul nagy kárára, nélkülözni volnának kénytelenek: indítványozzuk, határozza el a közlegi gyűlés, hogy Szathmármegye átíratával elentében feliratott intéz az országgyűlés mindkét házhoz, oly törvény alkotását kérve, mely a fentebb elősorolt elvek épségben tartása mellett, nemzetünk történelmi fejlődésének és hazánk jelenlegi viszonyainak megfelelő önkormányzatot biztosít.

Aláírva: Gróf Kun Géza, br. Bornemissza Tivadar, Benedikt Lajos birtokos, Imhoff Mór zárdafőnök, Szöts Sándor reform. lelkész, ifj. br. Jósika Lajos, Fáj Béla birtokos, Dobay Ferenc birtokos, Kis Mózes református lelkész, Lázár László birtokos, dr. Nagy Béla gyógyszerész.

E beszédét általános eljenzés és tapsal fogadták. — Erre egymásután keltek föl a szónokok, pro és contra beszélve. — Gr. Kun G. szellemében beszéltek: br. Bornemissza, Solyom F., Szöcs Sándor ref. pap, László Zs. stb.

Még Longinus (Hosszu) ügyvéd ur is mondott egy oláh beszédet, melyben megtagadja pártfogását mindentől a mi magyar. Hát a magyar föld termette kenyeret sem szereti a fiskális ur?

Különben a vita úgy végződött, hogy az államoktatás mellett a hivatalnokok szavaztak többnyire.

Hármas szövetség.

Annak hírére, hogy a hármas szövetség megújított, a „Novoszt” ezeket írja:

„Az orosz kormány sokáig habozott, amíg a szövetség megújításába beleegyezett, mert nagyobb előnyöket akart magának biztosítani, ez azonban nem sikerült. Németországnak sem sietett a megújítással s a császár előbb békés kísérleteket tett Franciaországgal.

Nem így történt a dolog Ausztriában. A kevés szláv lak kivételével az összes osztrák-magyar sajtó lázas figyelemmel kísérte a szerződés kötés minden mozzanatát, roppant buzgalommal izgatott a szövetség érdekében, sőt német festette a helyzetet és nem fukarkodott Oroszország és Franciaország vádolásával.

Van okunk feltenni, hogy maga az osztrák-magyar kormány sem fővénykedett a szövetség propagálásával, mert más kibontakozást a maga számára nem látott. S ha a szövetség immár létre jött, az tisztán az

velem megelégedve, mert nagyon hidegek voltak irántam. A Paddington állomáson elváltunk egy egymástól, — s miután néhány percnyi szabad időm volt, éhségemet elégittem ki, miután kalácsomat a női várteremben elfogyasztottam egy bérkocsist fogadtam s Charing Crossra mentem.

Dashwoodné megígérte, hogy utiköltséget viseli, és te nem voltál mellettem, hogy bölcseséget prédikálj, hát biz én első osztályú jegyet vettem, csupán azért, hogy lássam, hogy en princessé utazni, hogy érzim magat az ember s új por köpenyemet a a térdreim téve, nagy kényelmesen elhelyezkedtem a kocsi szegletében.

Először egy ur nézett be és aztán távozott, egy másik hasonlóképen cselekedett, s már attól kezdtem félni, hogy borzasztó csuf lehetek, midőn egy harmadik ur bekukkult, helyeslőleg mosolygott, s a vállán keresztül valakinek azt mondá — „Itt jó helyülk lesz. Lee gyertünk ide.” Egy Gladston bűnbűnt, egy pár séta palézt és plaidet belöktek a kocsi, s aztán ők is bejűttek s a szembe levő kelyre leültek.

Persze, hogy egyike sem néztem. Reméltem hogy tudom a becsületet, a hogy Mari Anna szokta mondani; de kimondhatatlanul szerettem volna láni, hogy milyenek, s őrltem midőn az egyik Punchot nyújtotta át olvasni. Fel akartam ezt az alkalmat használni, hogy utatársamról jól szemügyre vegyem, de szerencsétlenségemre neki is hasonló szándékai voltak, s az elsőseget kénytelen voltam átadni. De azért elég időm volt meglátni, hogy egy pár szép barna szem nézett reám, s meglepetésem sőt reméltül látszott rajtuk midőn arcomra függeszté. Azt hiszem hogy a „Leenék” szolított férfit érinté, mert az is megfordult s figyelmesen nézett reám, s aztán egymással váltottak tekintetet.

Sokat adtam volna érte megtudni, hogy ez a kis jelenet mit jelent, mert hogy

valamit jelent arról meg vagyok győződve, de nem volt bátorságom viszont őket is látni alá venni. És én roppant zavarban voltam, csupán azért mert két férfi kissé dűvű nézett reám; de azt hiszem nem sokat gondoltam volna vele ha biztosan tudtam, hogy vizsgálódásuk bámulatot jelent; de miután egy egész percig néztek reám, és ésgemet elpirítva kimondhatatlan zavarba hoztak, megváltoztattak tőlő helyüket s arra dűlra ültek a hol én voltam, és a hol nem láthatam őket; az első állomáson a hol megállottunk, összeszedték a holmijukat, s úgy siettek ki a kocsi, hogy szinte megbotoltak egymásban.

— Oh, az újság! — kiáltám, a Pannhot azon férfi felé tartva, aki azt nekem ide adta; de nem fordult meg a mint elváltott hangon, zsebkendőjét a szájához tartva azt mondá:

— Kérem, tartsa meg — s kalapot emelve távozott.

— Azt gondolom, hogy midőn a naplóm olvasásában annyira haladtál, előismeret, — hogy első fellépésem nem volt valami kedvező.

— Nagyon lehangolt voltam, — midőn végre Borrowdaleba — Dashwoodné saját birtokán levő kis állomásra érkeztem, — hol egy elegáns brougham várakozott reám. Szerencsémre egy magas udvari legény veté a gondja alá, mert annyira ki voltam fáradva, hogy nem voltam képes magam után nézni.

— Asszonyom tiszteletét küldi — mondá mély tisztelettel, a mint a kocsiba felültem segített, — sajnálja, hogy ő nem jöhetett el maga, de erős főfájása van. — Van több podgyászsa a kisasszonynak? — kérde.

— Kösönöm, nincsen, — válaszolám; aztán betette az ajtót, s elindultunk. (Folyt. köv.)

osztrák-magyar kormány erőfeszítésénél szűnhet.

Mert kinek is használ legjobban mas szövetség? Kinek hoz közvetlen hasznot? Csupán egy pillantást kell vetni az években a Balkán-félszigeten követelt osztrák-magyar politikára, hogy a választást a hármas szövetség nélkül itika Ausztria számára el nem képe. Ferencz József monarchiája játszik me-repet a Balkán-félszigeten, az „kom-rozza” Bulgáriát, tartja a kezében O-kat és Stambulovcát, mesterkedik doniában és O-Szerbiában és az új-gatja Törökországot. És ugyanaz az-teszi azt, amelyet még nem rég a m-náink indultak megmenteni a végleg-lástól, a végleges felbomlástól!

Kétségtelen, hogy Ausztria öm-véve politikai nulla és hogy csak ug-mazhatott belőle valamelyes mennyi-más számokat tesznek eléje. A hárm-vetség megalkotója, Bismarck hercegi-futása végén belátta, hogy a szöv-egyedül Ausztria huz hasznot. Most a-vámszerződésre lépett Németországgal-pocs közötti tartósabb és Ausztria-még öregbedett.

Az osztrák politikusoknak annyim-tetszett a sűlt gesztenyének mások-kező kikaparása, hogy el se bírták k- hogy Ausztria egyedül is maradhas-s-válóban mit is tenne Olaszország és N-ország segítségére nélkül! A balkán-f-„befolyásról” való ábrándja szétfolya-mint a köd s a maga gyengeségének b-beismerésén kívül egyéb se marada-mára. Volt idő, mikor Ausztria a ma-nyével ragyogott, de ez idő elmúlt. Oroszország árnyékában sűtkérezett. Most-metország vezérlele al került. Ő az a-akinek valóságos kincs a hármas szöv- (Igazá lehet a muszkának.)

A Naszodi katasztrófa.

Naszód, jun.

Palevkapá volt a világ leghíresebb építészeti mérnöke, de hát őt nem bízták meg az építéssel a jó naszodiak, sem az a nem kérhették költsön, (na!unk vansk-denkinke) de nem is kellett volna, mert első osztályú jó házi ésszel is ellehetné gondolni, hogy ha egy 23 kilométer tá-ságból eredő sebes hegyi patakon épült deszkázata, és a patak medre között egy-felméternyi tűt hagyunk, a legkisebb e-esetben megdugul alatta az ár által mag-sodort giz-gaz, s kész a szerencsétlenség.

Ugy is történt. Az első ár által mag-sodort deszka, ajtó, galy, kavics, kö, s- rőtön tömörülve a hid alatt, meggátol-ta szabad folyást, s a víz a két parton öm-ki, kisebb része a templom előtti k-keresztül, a másik része az Illés féle há-z- varán át törve vitte végbe iszonyu puszt-ait. Az utóbbi részen letek elsdodora szerencsétlen áldozatok is. Redlóné kar-ja a hidnál szakította ki az ár kis Mari-leányát, de eszméletét megtartotta egész-Wettenstein udvaráig. Mikor a gymnás-i udvarán kifogták, csak balkarján az ingu-volt a kis leányának ingéből egy kis fosz-lás volt a fogai közt, s maga össze vissza-t- zuza. Cselédje, ki a kis lónát tartotta a- dig küzdött az árral, ott kimentették, de- a kis lónát Naszodtól mint egy 8 kilométer-ből. A két kis szerencsétlen áldozatot szob-bat delután temették el Kityul György- zától, az itt levő kevés magyarság még le- vesebb részvéte mellett akkor; midőn Re- neje magyar nő, Redle szász eredetű, de- tan vallotta magát magyarnak. Bizon- valami épületes dolgokról tanuskodik ez- hideg közöny, de annál több „szuszról.”

valamit jelent arról meg vagyok győződve, de nem volt bátorságom viszont őket is látni alá venni. És én roppant zavarban voltam, csupán azért mert két férfi kissé dűvű nézett reám; de azt hiszem nem sokat gondoltam volna vele ha biztosan tudtam, hogy vizsgálódásuk bámulatot jelent; de miután egy egész percig néztek reám, és ésgemet elpirítva kimondhatatlan zavarba hoztak, megváltoztattak tőlő helyüket s arra dűlra ültek a hol én voltam, és a hol nem láthatam őket; az első állomáson a hol megállottunk, összeszedték a holmijukat, s úgy siettek ki a kocsi, hogy szinte megbotoltak egymásban.

— Oh, az újság! — kiáltám, a Pannhot azon férfi felé tartva, aki azt nekem ide adta; de nem fordult meg a mint elváltott hangon, zsebkendőjét a szájához tartva azt mondá:

— Kérem, tartsa meg — s kalapot emelve távozott.

— Azt gondolom, hogy midőn a naplóm olvasásában annyira haladtál, előismeret, — hogy első fellépésem nem volt valami kedvező.

— Nagyon lehangolt voltam, — midőn végre Borrowdaleba — Dashwoodné saját birtokán levő kis állomásra érkeztem, — hol egy elegáns brougham várakozott reám. Szerencsémre egy magas udvari legény veté a gondja alá, mert annyira ki voltam fáradva, hogy nem voltam képes magam után nézni.

— Asszonyom tiszteletét küldi — mondá mély tisztelettel, a mint a kocsiba felültem segített, — sajnálja, hogy ő nem jöhetett el maga, de erős főfájása van. — Van több podgyászsa a kisasszonynak? — kérde.

— Kösönöm, nincsen, — válaszolám; aztán betette az ajtót, s elindultunk. (Folyt. köv.)

AZ „ELLENZÉK TÁRCZAJA”.

1891. Junius 11.

Egy asszony hatalmában.

Angol regény.

A Dóra szerzőjétől.

Az „Ellenzék” számára fordította: Amica.

I.

(Folytatás)

(3)

— Vagy helyesebben mondva az elvtelenség.

Ugy van egy nagyon hű nőnek nincsenek elvei, sem érzelmei nincs benne semmi erkölcsi erőly mi kegyetlen játékatól vissza tartja. És mit érne akkor a győzedelme, ha csak nem valakinek a róvására történnek az? — Nem képezed Flórám, annyira imádkozom azért, hogy soha se jussak egy nő hatalmába.

És most még is arra határozta magát, hogy Dashwoodnéhoz megy! — mondá Flóra.

Egy az ő korában levő asszony és közűtem semmiféle vetélkedés nem lehet, tehát nem látom át, hogy miért ne lehetne jó hozzám, de ha nem lesz jó, visszajövök hozzá édesem, és te leszel a nyertes, hacsak — tevé hozzá gonoszakón nevetve — addig halálba nem keríted a papodat, mert akkor az utadba lennék.

Meta elég bátran viselte magát, s televolt reményességgel egész az utolsó estéig de akkor szíve egy kissé elszorult, ámbár nem ősmerte azt be.

Flóra gyakran rajta kapta amint szomorú tekintetét vetett a régi bútorokra, s az any-

juk arczképre, — és egyszer látta, hogy a Hektor lombos szűrőre nehény könny hullott.

Ekkor nem tudott tovább hallgatni.

— Meta — mondá — még mindig van idő vissza lépni ha úgy akarod.

— Bolondság viszonzá Meta félig daczosan.

Miért lépnek vissza? — Ezelőtt egy héttel nagyon kielégítőnek találtam ezt az állást, és azóta semmi sem történt mi nézetemet megváltoztatna.

— Kivére talán az érzelmeid; édesem azok a legbiztosabb és legbiztosabb próbák.

Ebben az esetben nem azok. — Ön-kényt értedődik, hogy sajnálom otthonomat tégedet és — és — Hektort itt hagyni, — mondá kissé remegő hangon; sőt azt hiszem, hogy majd holnap reggel, midőn a házuk előtt elhajtnak, a szegény kis Mari-Annát is sajnálni fogom: de miután már annyire mentem, semmi földi hatalom nem tart visszam, s a Rubiconon át nem lépek és meg nem látom, hogy mi van a tulsó oldalon.

Tehát a kíváncsiság az a mi innét elvisz kérdő Flóra.

A kíváncsiság és a változatosság szeretete.

Tudod, hogy Pope mit mond — „A férfiak egy része a munka, más része mulatság után rajong de szívében minden nő könnyelmű.”

Ah ismét, idézel! — sohajtá Flóra szomorúan; tudom, hogy az mit jelent.

Egyzseren csak azt, hogy olvasmányaim változatosság voltak, ha bár nem mélyek, és hogy jó emlékező tehetségem van és most azt gondolom, hogy miután

Kolozsvár, 1891.

Borzasztó látványt nyújtott midőn a magyar kaszinó mellett kis ház lakói egy arya négy kis porontyával felmenekült az utcafele, melyről az árátételt leemelte, s mint egy kis angol flotta kezdett tovább haladni, de az utasait ideje korán lezsedtek róla a jó római testvérek, s igyekeztek megmenekülni. Sok ház van romba, és részint megromolva, de a kertek, rétek és gabona nemek teljesen elpusztultak a beiszapolástól és egy részén még most is áll a víz.

Gere posta tiszt a daliás ifjú loháton alig mentette meg életét, és törtétezt át a veszályban forgó beteg öreg- edes apjához. Tankó tanárt és nejét a padlásról mentették ki. De ki tudná mindazon rémes jeleneteket leírni a mik itt történtek.

De nem arról kívánok most beszélni t. szerkesztő ur a mi volt, hanem a mi könnyű lehet: Ama bizonyos híd áll de alatta most már semmi tük nem mert a patak medre tele van kövekkel, most nem kell oly nagy felhőszakadás, hogy nagyobb legyen a szerencsétlenség mint a multkor.

Tehát a szerencsétlenség folyton kitett lakosok érdekében kérem, legyen szives helyt adni ennek a kis cikkeknek, had tudják meg az illetékes főispán nélküli körök, hogy hol rejlik a hiba, egyébként van remény, hogy a károsultak által már erre vonatkozólag a megyei alispán urhoz benyújtott kérvény alapos jogállományára foglaltatni, s a kérvény jogosultságához mérten gyors elintéztet nyernék.

NASSZÓDI.

A zsidó kérdéshez

Tekintetes szerkesztő Ur!

Becses lapja junius 9-iki számában „K. S.” cikliről tollal. „Oroszországi zsidó-tudós” címen egy közlemény jelent meg, mely jöllehet alapján véve sok, megszívlelendő igazságot tartalmaz, azonban gondolkodás módját kétesen illusztráló előadás módja, gyanorított kemény kritikája, egy faj egyetemet indokolatlanul arcuz csapó merész vádjával fogva az elfogultság és tájékozatlanság hibáiban leledzik. Volenti non fit injuria!

Hogy cikliről emberbaráti szempontokból az üldözött oroszországi zsidók védelmére kell, azt a szabadság érzetétől áthatott minden tisztességes ember csak méltányolni tudja, jól lehet az orosz despotizmus e körülményről aligha veend tudomást.

Hogy az oroszországi zsidók tulnyomó része — azt csak megengedi cikliről ur — vagy urnó, — hogy Oroszországban is lehetnek tisztességes tudó, képzett intelligens és hazafias zsidó egyének — cosmopoliticus természetű, s hogy undort és gyűlöletet keltő jellemvonások birtak s főleg az „ubi bene, ibi patria” elvén állanak, nem csak megengedjük, de sőt annak teljes tudatában vagyunk, de „non est causa, sine causae” ha cikliről Oroszország speciális politikai viszonyait, kulturális színvonalát, alkotmányban hiányt szenvedő despoticus tendenciáit, társadalmi alakulását, szokásait s a barbarizmusra reagáló hatalmi önkényét alaposabban ismerne, nemes kedélyére valló részvéte mellett bizonyára találandott volna számos enyhítő körülményt annak interpraetálására, hogy említett faj rovására a merlegnek könnyebb fele billenhet!

De legyen meggyőződve cikliről, hogy nem az oroszországi zsidókra mondott szigorú ítélete feletti érzékenység késztetett fel-szólalom, hanem azon körülmény — melynek magyarázatát az egész cikliről folyamán szorgos kutatóm daczára fölleltem, nem sikerült s melynek intencióit mély homály feddi, — hogy az oroszországi zsidókkal kapcsolatosan s azzal paralel meg nem érdemelt lesújtó kritikát merészel gyakorolni a világ-egyetemen létező összes culturallamaiban tartózkodó zsidóságra!

Engedelmet kérek — s velem együtt mindazok, kik cikliről elfoglalt álláspontjával ellenkező véleményét táplálni merészek — hogy mindenekelőtt tiltakozhassam azon tapintatlan eljárás ellen, hogy minket, — magyar érzelmű zsidó honpolgárokat — (más államok e fajairól ezuttal nem is szóllok) nem röstelt az oroszországi zsidókkal vagyis azon fajjal, melytől minden connectiót hazafiságunkból kifolyólag megtagadunk, paralel összehasonlítani — tiltakozunk lelkünk hevéllel, hogy minket a hazafiatlanság vádjával illessen, tiltakozunk különösen azon fel fogás ellen, hogy kulturális, szépietészeti és művelődési egy-letek alakulásánál, avagy bármely közintézménynek létesítései részvételestünkkel tntetnénk, avagy bármely tekintetben számos más nemzeti példájára negatív álláspontot helyezkednénk. E tekintetben felhozott állításai ép oly kevéssé állják meg a kritikát, mint többek között felsorolt azon vádja is, hogy szerencsétlen hitorsainkkal mitsem törődünk. Ép ez állítása szolgáltat leg-eletansabb bizonyítékot azon körülménynek beigazolására, hogy cikliről zsidómozgalmakra nézve, különben tudnia kellene, hogy a közelmúltban történt orosz, argentinai és portugáljai pénzügyi válságok háta megett az oroszországi zsidók miserális helyzetének javítására irányuló törekvés lappangott, tudnia kellene, miszerint a világszerte ismert emberbarát hr. Hirsch egymaga nemcsak hitorsosai, hanem bármely más vallástól-lömbőség nélküli keresztény szülőkölököknek annyit áldoz vagyonából, mennyit ez ideig még egyetlen kultúr, vagy jótékonyági intézmény nem áldoz, — de tudnia kellene

azt is, hogy egy a korfui, mint az oroszországi zsidók érdekében több európai hatalmasság nem csak tiltakozását fejezte ki, hanem vim vis repellere-féle actióra is késztült, de már azt csak megengedi cikliről, miszerint kinyilatkoztatassam, hogy daczára hazafiatlanságunknak nem látunk komolyabb okot arra s nem is ohajtjuk, hogy az oroszországi zsidóüldözés kérdése az európai hatalmasságok között casus belli-t idézzen elő, legyen meggyőződve, hogy az emberi érzésekből kivetkőztetett orosz barbarismus előbb-utóbb megtermi azon fanyar gyümölcsöket, melyeknek élvezete, vagy a szabadság hajnalát, vagy az örök megsemmisítést fogja eredményezni, de addig uralam ne cselekedjen kancsal mézárós módjára, ki nem oda út, a hová néz, bizzuk fennti állapotok kedvező megváltoztatását a mindenható Istenre, a kormányok bölcsességére, az időre és... hr. Hirsch-re! Consummatum est!

WETTEMSTEIN MÓR

Egyetmás.

Karlsbad, junius hó.

A karlsbadi fűrdőközönségnek legérdekesebb alakjai a keleti fejedelmek és az amerikaiak szoktak lenni. Az előbbiek még nem mutatkoztak eddig, de az utóbbiak azonban szép számmal vannak képviselve s pazarul szorják a dollárokat.

Ezeket kívül még a szép szöke angol misszek keltenek nagyobb feltűnést egyszerű és fesztelen megjelenésükkel. A publikumnak többi része annyira semleges egymás iránt, hogy senki sem kíváncsi arra, hogy ez vagy az francia, német, olasz, orosz, spanyol, görög vagy magyar-e? Legfeljebb egy-egymérsz hajlásu orral bíró dámára teszik megjegyzést „Einer von unserer Leit” s többet azonban mit sem törődnek jövele. De hogya ha amerikai kisasszony, kezében hosszú ezüst vagy aranygombu pálcájával megjelenik valahol, rögtön minden szem reá tekint s bámulva szemlélik, míg eltűnik a láthatárról. Elkezdve a hordártól és bérkocsistól egészen a haus herrekig, a legnagyobb tekintélynek az amerikaiak és angolok örvendnek. A bor, ét és fizető pénzérek mindenben valóságos aranybányákat látnak s a legnagyobb készséggel s gyorsasággal szolgálják ki a jó borra való reményében. A doktorok plane lenéznek azon kollegájukat, a kinek a sors nem juttatott páciensül vagy egy amerikai vagy angol család.

Ezt a rendkívüli kitüntetést és figyelmet ki is érdemlik azáltal, hogy olyan gavallérosan és bőkezűen fizetnek meg minden, hogy egy amerikai 5-6 tagu család ebéd-jének az árából, nálunk egy ugyanannyi tagból álló hivatalnok családja egy hónapig jól megélhetne.

De máskülönb is felette sok érdekességgel bírnak.

A doktorom gavallérsága ismeretségbe hozott egy chikagói családdal, a melynek jellemzésére elég lesz, ha elmondom, hogy már több mint két éve jöttek el hazulról s azóta folyton utaznak Európában, s nincs is szándékuk egyhamar hazatérni, mert a család egyik nőtagjának lég váltó zást rendelt az orvosra. Hogy mibe kerülhet a lég váltó zást az öreg yánkének? arról csak annak lehet fogalma, a ki látta, hogy csak egy vacsoráért majdnem 30 frtot fizet.

Sok mesés és csodás dologt lehet hallani és olvasni az ók gadzagságukról, de a legtöbb ember nem ad hitelt azoknak.

Egy azonban bizonyos, hogy azok, a kik Európát felkeresik, nem jönnek tres kézzel ide, hanem olyan tömött tárczákkal, a melyek fölérnek sok magyarországi hétszilvafás birtokkál.

A magyar czimer használatát, ugy tudom, törvény szabályozza egy darab idő óta. S mégis lépén-nyomon azt kell tapasztal-nunk, hogy egyes hazafiatlan üzérk, haportékájuknak magyar színt akarnak kölcsönözni nem respektálják a törvényt, hanem odabi-gyesztik a magyar czimert, czégérül minden putik oldalára. A reclamnak e meg nem engedett neme ellen tiltakoznia kötelessége minden igaz hazafinak, mert a magyar haza e szent symboluma nem arra való, hogy keres-ma czégérül vagy pedig családoktól szolgáljon a könnyen hívők számára.

Odahaza, Magyarországon könnyű az ellenőrzés e tekintetben. De külföldön, ki törődik azzal, hogy a magyar czimert, hogyan respektálják. Talán a konzulátusok?

No, ezektől a sárba tiporhatják minden nap, mert a mi konzuljaink, mint azt már sok eset bizonyította, csak az osztrák érdeket szokták képviselni és megvédeni, a magyar államét pedig mellékes dolognak tekintik.

„A. Helleret Co.” budapesti borkereskedő czég is ugylátszik azok közzé tartozik, a melyek azt hiszik, hogy a magyar haza határan tul, a magyar czimert ép ugy és ott lehet felhasználni czégérül, a hol égen tesszik. Erre vall legalább azon három plakát-

forma hirdetése, melyek a magyarok szégyenére ott diszelegnek Karlsbadban a „Sans-succi” kávéház mellett hirdetési oldalfalon. S még hozzá, a magyar czimer nem önállóság van oda festve a hirdetésnyre, hanem mind a három, három jól elhízott kétéfű sas gyomrában huzza meg szerényen magát.

Az illetékes hatóság jól tenné, ha az A. Heller et. Comp. budapesti borkereskedő czégnek törvényadta jogánál fogva meg-magyarázná, hogy a magyar czimer ékesíthet egy magyar színházat vagy bármiféle magyar országos intézetet, de a kétéfű sas-gyomor töltelékű, használni még akkor sem szabad, ha valaki még olyan svecz-gelb is.

7.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, junius 11.

— **A kolozsvári függetlenségi** párt Ugron Gáborhoz nagy hatásu orsz. gyűlési beszéde alkalmából — üdvözlő táviratot küldött.

— **Gróf Beldy Ákos** főispán al-mási és b-hunyadi vizsgáló körutjából viz-szatért. A megvizsgált szbirói irodákat pél-dás rendben találta.

— **Balesetek.** A napokban két is-mert és általános közbecsülésnek örvendő fia-tal embert súlyos baleset ért. Az egyik gróf Teleki László (lónai), ki a kendi-lónai batárban a „Sátor” közelében „gig”-jébe fogott orosz trapperével sze-gerezettte nővérét, Emma grófnőt. A ló el-szédült, a gróf nem tudván visszatartani, a grófnővel együtt a lóra és onnan a sánczba estek. A grófnőnek nem történt baja, de a gróf oly szerencsétlenül esett, hogy balkéz-csuklója két helyen törött el. — Teg-napelőtt gipszbe kötötték s — mint örömmel értesültünk, — ma már a javulás utján áll. Kezelő orvosai dr. Farkas Géza vármegyei főorvos és dr. Benel János. A má-sik súlyosan sérült: László László a kolozs-vári hitelbank fő hivatalnok, ki a kardos-falvi határban járt szerencsétlenül. A mint ugyanis kocsián ment, a vasut átjárónál gyo-rsan robogott a vonat s nehogy elgázolja, ki-ugrott a kocsi-ból. — E pillanatban a kocsi a lovat oldalra kanyarította a melynek következtében jobb lába a kocsi kerekének küllő közé került a lábászár csont-kerékének küllő közé került. Erre a kocsi egy reccsenéssel eltört. Erre a kocsi ijedten vissza kapt a lovat s akkor ismétlődött a törés. — László Lászlót szintén a fentebbi orvosok gyógykezelik s a mint a küllő horzsolások azt megengedik, gipszbe fogják kötni. Minkét eset iránt álta-lános részvét nyilvánul.

— **Telefont** kér a hidelvei lakosság e városrész számára. A telefon vezetéket a város a közbiztonsághoz és a város majorjába vezethetné be. Mindkét helyen a város házi-czéljaira is sok előnnyel használhatná a tele-font, mert pl. a városmajorban több közege, nagy gaz-sága, 40 ökrök fogata, lovai van-nak elhelyezve. Rendőri és tűzbiztonsági te-kintetből feltétlenül és sürgősen szükséges ennek beállítás, még sokkal szükségesebb, mint például az egyetemi épületbe bekap-csolt telefon vezetéke.

— **Blaha Lujza** asszony amai d. e. folyamán levélben értesítette a színház igazgatóságát, hogy annyira rosszul lett, ni-gyszerint le kell mondania a további vendég fellépésekről s két három napig ágyban kell maradnia mig állapota javul, hogy haza utaz-hassék. „Borzasztóan bánt — írja levelében ez a dolog, de hát a jó istennel nem lehet perbe szállani; elég nagy baj ez én nekem! Bocssásanak meg a zürzavarért, amit saját hibámom kívül okoztam önöknek”

— **Szegény Jonathán** előadása ma megtartatik rendes helyárok mellett Küry Klárával Mollly szerepében. Az igazgatós-ág értesíti a t. közönséget, hogy a Blaháné előadásokra váltott jegyek vissza fizettetnek. A Szegény Jonathánra váltott jegyek azon-ban értékesíthetők, mely esetben az árkülön-bözet vissza fizettetik.

— **Színház.** Tegnap este „A rokkant huszár, vagy Tündérlak magyarhonban” czi-mű 3 felvonásos színmű került előadásra. Blaha Lujza asszonnyal. Blaha Lujza asszony a Marcsa szerepében gyönyörűen énekel s természetesen nagy hatással játszott. Mellette Gyuri közhuszár Várad Miklós brilliorzott mind éneken mind játékban, s a közönség zajos tapssal jutalmazta és ujrátza meg a Blaha Lujza asszonnyal elénekelt szép dalokat. Gr. Vámbázi Szentgyörgyi István játszta; az egyik szerelmes párt Gerő Lina asszony és Iványi, a másikat pedig Balla Kálmán és Delli Emma. Rendkívül derűteltet keltett Szathmárinak a kántor szerepében elmondott verses dikciója. A vendégművész Blaha Lujza asszonynak egy díszes csokrot nyuj-tottak fel játék közben a zenekarból. Az elő-adás igen helyesen gyorsan gördült le. Egy-ádas 10 órakor a darabnak már vége volt.

— **Vízbe halt.** Metye Remul [I. o. tanuló, ki a kolozsvári rom. kath. gymna-siumba járt, a tegnapi délután a kis-zugónál a vízbe bele halt. Atyját, ki bejött volt fiához, kikísérte a monostori Kalváriáig; ott elválva fürdeni ment a kis-zugóhoz hol fölvel bele-ugorva, a víz besodorta a zsilip alá; egy vas-szeg torkát is kiszakította. Atya után kocsi-val mentek, hirtl vinni a fiu gyzásos esetét. Ez és ezekhez hasonló számtalan eset eléggé sürgetik, hogy a hatóság szigorúan intézked-jék, hogy ne járjanak fürdeni a veszedelmes helyre.

— **Az Emke igazgatóválaszt-mánya** holnap, f. hó 12-én gyűlést, a szűnidő miatt, nem tart. — Hasonlóképen nem lesz gyűlés július hóban sem.

— **Rondaságok.** A különosor ut-czában, utca hosszant egy kloakaszertő, ron-daságokkal telt és betegséget előidéző büzt-terjesztő csatorna vonul végig ujonnan épült földszintes és díszesen ékített emeletes há-zak előtt. Ez utca mind két sora csinosan ki van építve különben. Csupán a Zeyk ház mellett, a 23 sz. a felejteték ott egy put-tikot, a mi még Kutyabogasnak is szégye-nére válnék s az ellenkező oldalon 4-6 szá-mok alatt van két lakókkal zsufolt rongy-épület, melyhez képest palota a két ágyu elha-gyott csárdája, s melynek udvara rettentő tűzfészek. Mind két tele tulajdonosát a ha-tóság kellene, hogy figyelmeztesse, hogy ez-et a Mathuzalem korabeli épületeket bont-sák le és építsenek helyette újakat.

— **A kolozsi sósfürdőt** sürün lá-togatták a fürdő vendégek. Ünnepe és vasár-napokon bált és más vigalmakat, vidám sz-szejveteleket is rendeznek, melyekre ren-de-sen Kolozsvárról is sokan rándulnak ki. A mult vasárnap is érdekes mulatságot ren-de-zett az ottani fürdő igazgatóság a vidéki és a kolozsvári fürdő vendégek tiszteletére.

— **A nagyenyedi dalkör** f. hó 20-án, (szombaton) a sétatéren játéko nyeczél-nyári mulatságot rendez. A tiszta jövedelem felét a kollégiumi Hala és kegyelet alapra (Bethlen Gábor arczképére) másik felét a ref. temető rendezésének költségeire adja.

— **A mákói államilag** segélyezett népiskolában a nyilvános közvizsgálatok e hó 7-én tartottak meg. A vizsgálaton jelen volt a vidék intelligenciája és teljes meglepédesét nyilvánítták a növendékek jeles kiképzése és fegyelmezettsége felett. A jó erkölcsű és jeles szorgalmu növendékek megjutalmazására Ló-szay Ferencz magyar gorbói nagybirtokos 3 db tallért ajánlott fel. A tanítók lelkes elő-menetelieit elismerésilleti Bányai Lajos igaz-gató tanító.

— **Megyeház szentelése.** Hunyad-megye székházának felszentelése nagy ünne-pélyességgel folyt le. A minden részéről ösz-szeszerével bizottsági tagok zsufolások meg-töltötték a díszes gyűléstermet. Pogány György főispán küldöttségileg meghivatván, a megye multjára visszatérő s az építkezés törté-netét fellelő, lelkes eljenzésekkel kísért be-szedére üdvözlő a megjelenteket s avatta fel az új székházat.

— **A debreczeni malomégés.** Deb-reczeni tudósítók táviratozza: Az István-gözmalom két nagy épületét sikerült meg-menteni; a raktár azonban, s benne 23,000 métermázsá áru, teljesen elpusztult. Az Ist-ván-malom biztosítva volt: a Magyar-francia, első magyar általános, a Phönix, a Generali, az Adria és Fonciere biztosító társaságoknál összesen 946,000 forint erejéig. Ez összegből esik 556,000 forint az épületekre gépekre és berendezésekre, 390,000 forint pedig buza, liszt és szák-készletekre. A malom bejelen-tése szerint 13,000 métermázsá buza, 10,000 métermázsá liszt, 20,000 darab szák és 22,000 forintra biztosított raktár-épület lett a lán-gok martalka. A tűz keletkezésének oka még ismeretlen, csak annyit tudnak, hogy felőrá-val a bezárás után támadt a raktárban.

— **Katonai botrány a pályá-udvaron.** A Mur mentén levő Bruckban szombaton este csinos kis katonai botrány történt. A váróteremben Sedlak Károly, az „Obersteirerblatt” egyik szerkesztője és Fed-rigoni Ferencz 27 gyalogezredbeli főhadnagy várták a gyors vonatot. A főhadnagy hirtelen elhagyta a pályaházat, de már rövid idő multán ismét visszatért oda vagy husz katonával, a kik Sedlakot megragadták, ki-czipelték a váróteremből és aztán a maguk-kal hozott botokkal elkezdtek ttni-vern. — Kurt állomásfőnök fölszólította a katonákat, hogy a vasuti házat rögtön hagyják el, de ezek azzal válaszoltak, hogy az állomás fő-nöktől is elverték. Ekkor Winterstein vasuti vendéglős is közbelépett és azt kiáltotta: „Mégis csak botrány!”, mire Fedrigoni fő-hadnagy kardot rántott és eközben véletle-nül megsebzett egy katonát a homlokán. — Végre több embernek sikerült Sedlakot ki-ragadni a katonák kezéből. Hogy az egész botránynak mi az oka, mi történt a főhad-nagy és Sedlak közt, az még nincs kiderítve. A skandalum alkalmassint azért támadt, mert az „Obersteirerblatt” magyar ellenséges ma-gatartást tanusít a brucki katonatisztekkel szemben.

— **Villámcsapás a katonák közé.** Berlinből távirják: Kedden reggel zivatar ke-ltezett. Ez alkalommal a Tempelhof mögötti téren a ferencz császár gárda granátos ez-red egyik gyakorlatot tartó századában be-csapott a villám. Több ember nagyon súlyos számosan könnyű sérülést szenvedtek. A szá-

zad nagy része, közte Quast kapitány, aki-nok lovát a villám agyoncsütötte, eszmélető ket vesztették s idő multán tértek öntudat-ra. — Egy későbbi távirat jeleni: A kato-nák közül, akiket villám ért, egy a korbáz-ban meghalt.

— **Dráma a Neván.** Pétervárról írják: H. generális ötven éves uriember nem rég elvett egy szép fiatal gróf leányt. A na-pokban a tábornok megtudta, hogy felesé-gének találkozója van egy katonatiszttel, a Neván. A tábornok csónakot fogadott és mikor a szerelmes pár csónakhoz ért, mind-kettő lölette, de a tiszt egy lövése őt is megsebesítette és most súlyos betegesen fek-szik, sőt mint hire van, a vérvrstése folytán már haldoklik.

— **A bakkarat-pör vége.** A lon-doni világszóló botrányak — legalább a bíróság előtt — egyelőre vége van. A jury mint Londonból táviratozzák, meghozta ítéletét s a vádlottakat, kiket Cumming ezredes rá-galmazás miatt fogott perbe, — felmentette a vád alól. Közönséges pöröknel az ítélettel be van fejezve az ügy itt azonban csak most kezdődnek az igazi komplikációk. Mert mikor a bíróság mr. Wilsont és társait föl-mentette, egyuttal elítélte és hamis kártyás-nak, közönséges csalónak nyilváníttotta Cum-ming-et az angol testőrezred törzstiszjét a trónörökös régi benső barátját. Cumminget mint saját jogi képviselője mondta perbe-sezésében, ez ítélet után okvetlenül ki fogják zární az angol hadseregből. De mr. Clarke egyebet is mondott; azt sejtette, hogy mr. Cumming azért tntt föl hamis kártyás szí-nében, mert barátját, a walesi herceget komoly kellemetlenségtől akarta megóvni, s mondta azt is, hogy ha Cummingot kizárják a hadseregből, az a hadsereg a trónörökös-t se tűrheti kebelében. Vajon mit szólnak mindezekhez ködös Albionban most, az ité-lethozás után?

— **Somoskeőyt elfogták.** A cser-keszkiói emberralás bűnrészesével a bel-grádi rendőrség főkep Somoskeőyt gyanusítja, a ki egy idő óta Belgrádban tartózkodik. Több oldalról megindították ellene a nyo-mozást, s a rendőrség gyanuját a nyomozá-sok eredménye nagyon megerősítette. Ennek következtében a belgrádi rendőrség Somos-keőyt ma elfogadta s vizsgálati fogságba tette.

— **Borzalmas gyilkosság.** Pár-ját ritkító gyilkossággal mérészolta le egy kikindai gazdaember feleségét Szankov Zsi-vokájnak hívják azt az elvetemült embert, ki két éjszaka és két nap dorbézolt a kor-sakmban, míg a felesége sirva várta haza. Mint a vizsgálat kimutatta, az örfjögő em-ber a szegény asszonyt már az uton, a hol az várt reá, lelttötte és hajánál fogva von-szolta az udvarra. Aztán összedarabolta az agykinzott asszonyt. A földarabolt holtte-tet föltette egy szekérre, ponyva alá rejtette és anjya házához vitte: „Mit akarsz itt ilyen késő éjszakáim?” kérdezte az öreg asszony. „Ajándékot hoztam kéndnek dugja el jól.” Leemelte a ponyvát a holttestemről s a mécs-világa mellett mutatta meg anyjának az iszo-nyu látványt. Az öreg asszony rémltve ve-tett magára keresztet s térdre rogyott. A gyilkos pedig menekült a sötét éjszakába. Másnap elfogták a csendőrök, Beismerte, hogy megölte nejét, de azt hazudta mentő-ségül, hogy az késsel támadt reá. Ugy akarja magát megmentni, hogy önvédelemnek igyek-szik feltüntetni a gyilkosságot.

— **Magyar ház Amerikában.** Hét magyar egyesület nevé hozza a hír az egyetlen Cleveland államból; hány magyar lehet ott kinn, ha ennyi egyesület bir ott fennállani! Szomorú, ha annyi derék ember nem bir itthon megélni; sorány vizsgáztalás az, hogy jó hirtüket terjeszthetik ök ott a távolban, mert a mi derék voltukat bizo-nyítja: clevelandi sajtó teljes elismeréssel szól arról a kis tünnepről, melylyel az ottani honfiktársak a kaszinóul használandó magyar házat megnyitották. „Gróf Bathányi Lajos”, „Magyar ifj. egylet”, „Műkedvelő-társaság”, „Kossuth L. egylet”, „Szt.-László-egylet”, „Deák Ferencz egylet”, „Sz. Imre herceg egylet” stb. voltak jelen az tünneplésen, melyet a megismételtett Rákóczy-induló nyi-ltott meg. Beszédek, felköszöntők magyar, német és angol nyelven felváltva folytak.

— **Rémregény Natálláról.** Ujvi-dékről írják, hogy ott és környékén a szerb ajku lakosság közt egy rémregénybe való história jár szájról-szájra Natália királyné kiutasításáról. A pletyka, mely bizonyosan Belgrádból származott át hozzánk, azt sut-togja, hogy mikor Natália királynét Belgrád-ból kiutasították, azért akarták a Deligrád gőzhajóval elszállítani, hogy a hajó Natáli-ával együtt elstlyedjen. A Deligrád már egy volt fölszerelve, hogy ez a Dana közepén megtörténjék, de Natália még jókor intést ka-pott és azért nem is akart a királyné semmi áron a hajóval távozni. — Az egész regé-nyesjmes valószínűleg abból keletkezett, hogy a Deligrád nevezett szerb állami hajó csak-ugyan nagyon rossz karban van.

Felölő szerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Segéd-szerkesztő és kiadólaptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

Hirdetések.

ÜZLET ÁTHELYEZÉS!

Van szerencsém igen tisztelt megrendelőimnek s a nagyérd. közönségnek szíves tudomására juttatni, miszerint eddig Fötér 18. szám alatt több év óta fennálló

FÉRFISZABÓ ÜZLETEMET

ugyancsak

Fötér 3-ik szám alá helyeztem át.

S hogy ezen most teljesen újból fölszerelt üzletemet a legkittünőbb bel- és kül forrásokból személyesen beszerzett legdivatosabb Honl-, Angol és Francia kol. nékkel láttam el.

A szíves pártfogásért esedezve alázatos szolgálja
Kolozsvárt, ápril hó. **KOTTAI JÁNOS,**
400. (20-20) férfi-szabó.

Hatóságilag engedélyezett

TELJES VÉGELADÁS

GÁMENTZY JÁNOS

CZÉGNÉL

9. (49-50)

FÖTÉR, GRÓF TELEKI-HÁZ.

Miután üzletem néhány hó múlva teljesen feloszlik,

a Tavaszi és Nyári idényre

dús választéku divatkelme raktáromat

legolcsóbb szabott árak mellett

ELADOM.

Készletem tartalmaz: férfi és női fekete, színes és szürke gyapju-kelméket, batist, satin, zefyr és toillet, sima és mintázott fekete és színes selyem-árakat, angol kamgarnokat, terno-kat és mindenféle vásznakot; u. m. rumburgi, irlandi, hollandi házi fonál és gyapóból; kitűnő minőségű asztalneműeket, chiffon minden szélességben; továbbá zsebkendők, mlederek, csipkeneműk, szallagok, nap- és esernyők, keztyűk, paplan és matrác

eddig első nem fordult olcsó árakban.

Téli cikkek és maradékok potom áron adatnak el.

Kereskedők részére nagy hasznavehető partiek.

Ez alkalommal felkérem mindazon tisztelt vevőimet, kiknek folyó számlájuk nálam rendezve nincs, mielőbb kifizetni szíveskedjenek

Eladó

300 hosszú öl

fiatal valódi tüzi cserfa

a Kolozsvár-pánczé'cehi megyei útvonal mellett,

Kolozsvártól 30 kilométer távolságra.

Öle a helyszínén 6 frt 50 kr.

Értekezhetni: Kolozsvárt, Róza-utca 7. sz. alatt a tulajdonossal. 573. (3-3)

Brünni

Posztó-maradványok
2-10 méter teljes öltözékre 5 frt
50 kr.

Posztó-maradványok
2-10 méter egy egész téli kabát, Mandarin minden színben, a legfinomabb minőségű 9 frt.

Posztó-maradványok
3-10 méter teljes öltözékre 5 frt.

Loden vadász-rokka
2-10 méter 5 frt.

Posztó-maradványok
teljes nadrágra, sáros és csikos, 1 maradvány 3 frt 50 kr.

Kamgarn,

csak újdonságok, csikos, egy egész nadrág 6 frt.

Egyenruha-kelmék,
valódi színek, cs. és kir. hivatalnokok, pénzügyőrök és veteránoknak, mérsékelt áron.

BERNHARDTICHO
BRÜNN, KRAUTMARKT 18.

Küldés utánvétellel. Minták ingyen és bérmentve.

Ékesen kiállított mintakártyák, csak újdonságok, gazdag választékban, kívánatra a szabómester uraknak megküldetik. 280. (20-20)

ERDÉLY GYÓGYKINCSE!

„RÉPÁTI”

rendkívül szénsavdús és legtisztább égvényes

GYÓGY-SAVANYUVIZ.

Az égvényes savanyuvizek gyöngye!

Lényeges alkotórészek	név	összetétel	43241 gramm	1 liter vízben
nátrium	bicarbonát	0.0261	gramm	
litium		0.1124	gramm	
borzasav	nátrium	0.1124	gramm	
összes szénsav	2007 ke	3.9449	gramm	
nem illó alkotórészek		4.2825	gramm	

Megbecsülhetetlen gyógyhatásu: a légzőszervek betegségeinél, vese- és gyomorbetegségeknél, a húgyszervek összes bántalmánál stb.

Páratlan oldószer! Legkittünőbb diureticus!

Savainak szelíd hatásánál fogva, az étrend szabályozása nélkül is, bármilyen ártalmatlanul élvezhető.

Rendkívül dús szénsavtartalmánál fogva — igen kellemes és tartós ízű, valamint a nyelvre ható éles csipőssége folytán — a legkedvesebb üdítő ital.

Legégszesebb és legkellemesebb borvíz.

A savanyuvizek pezsgője!

A „répáti” savanyuvíz, ezen természetes és tiszta — a maga nemében bizonyára ritka — ásványvíz-kincs, minden ésszerű ivónak úgy is mint élvezeti, úgy is mint gyógyítási, a belső szervek összes bántalmait ellen leküzdő erővel melegebben ajánlható.

Csupán egyszeri kísérlet elegendő a fenti leírattal becsülhetetlen gyógyhatására!

A „répáti” savanyuvíz mindig friss és teljesen mintaszerű 1/2 és 1 literes töltésben kapható KOLOSZVÁRT: I. B. MISSELBACHER, KÖNYV SÁNDOR és HERCZEG ALBERT utca kereskedéseiben, a legközelebbi fűszerüzletben és minden nevezetesebb vendéglőben, — valamint megrendelhető saját széküldési raktárból: BRASSOBAN.

508. (11-30)

Tisztelettel

a „répáti” gyógyforrás kezelője:

GYÖRGY JÓZSEF.

ÚJ BANK- ÉS PÉNZVÁLTÓ-ÜZLET KOLOSZVÁRT.

Van szerencsém a t. cz. közönség becses tudomására hozni, hogy Kolozsvárt, fő-tér 13. sz. alatt (Báró Wesselényi-házban)

FOLLY VICTOR

váltótörvényszékiileg bejegyzett cég alatt

bank- és pénzváltó-üzletet

nyitottam, a következő üzletkörrel:

Értékpapírok, arany- és ezüst pénznemek és külföldi bankjegyek vétele és eladása.

Kisorsolt értékpapírok és mindennemű kamatszélvények beváltása.

Nyeremények leszámítolása és értékpapíroknak új szelvényekkel való ellátása.

Utalványok kiállítása a külföldre bármely értékben.

Igérvények elárúsítása.

Midőn vállalatomat a t. cz. közönség szíves figyelmébe ajánlani bátorkodom, egyszerűsmind kijelentem, hogy e téren való hosszasan működésem, továbbá úgy a kolozsvári, mint a felső pénzintézetekkel fenntartott széles körű és előnyös összeköttetésem azon kellemes helyzetbe hoznak, hogy t. megbízóimnak mindenkor a legnagyobb előnyöket biztosíthatom.

Értékpapírok és sorsjegyek kisorsolási utánnézését díjmentesen eszközölöm és készséggel szolgálok minden a banküzlet keretébe vágó felvilágosítással.

Kiváló tisztelettel **FOLLY VICTOR.**

BORSZÉK.

Gyógyfürdő Csikmegyében, 881 méter magasságban, fenyvesek közt.

A fürdőidény megnyílik **Junius hó 1-én.**

Közlekedés Szász-Régen utolsó vasuti állomás, hol az érkezőket gyors kocsik várják.

Borszék haladása az elmúlt év óta igen tetemes, 10 szebbnél szebb új nyaraló épült, nemkülönben a fürdők, kutak és sétányokon igen költséges és nagymérvű újítások eszközöltek.

A fürdő híres vasas savanyuvizei mellett eddig sehol nem létező hideg savanyuvíz-fürdőkkel, jól berendezett hideg víz-gyógyintézet-tel, kitűnő vasas láppal és más meleg fürdőkkel rendelkezik. El van látva mindazon kényelmi és szórakoztató kellékekkel, melyekkel egy első rangú nagy fürdőnek birnia kell.

Zenéjét ez évben a híres Balog Bandi kecskeméti cigány zenekara fogja szolgáltatni.

A borszéki savanyuvíz budapesti és Dunántuli megyék fő- és kizárólagos raktárosa ez idő szerint Édeskuty Lajos, ezen kívül Magyarországon minden nevezetesebb helyén raktár van felállítva és megrendelhető a következő árakon az alólírt igazgatóságnál:

Borszéki savanyuvíz árak.

Szalmahüvelybe csomagolva:

1 tveg 2 Lit.	f. — 18
1 „ 1 1/4 „	f. — 13
1 „ 1 „	f. — 11
1 „ fél „	f. — 9

Rekeszekbe csomagolva:

50 üveg 1 1/4 Lit.	f. 6:60
25 „ 1 1/4 „	f. 3:30
50 „ 1 „	f. 6:10
25 „ 1 „	f. 3:10
50 „ 0 5 „	f. 5:30

454. (10-x)

A borszéki fürdő és üzlet igazgatósága.